

αἷμα αὐτῶν ἔβρεξαν. Εἶθε ἡ ἀτέραννος ψυχὴ σου νὰ ἐνσταλάξῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ γενναῖον ἐκεῖνο καὶ ἀπτόητον ἦθος, ὅπερ μόνον εἰς μεγαλουργήματα ὁδηγεῖ, εἶθε νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι στρατιῶται μόνον καὶ ναῦται τολμηροὶ γινόμενοι θὰ διδάξωμεν τοὺς πλεονεκτικούς ξένους νὰ σέβωνται τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ὅταν ὀνειρεύονται νὰ μοιράσωσι τοὺς τόπους, ἐνθα ὑπῆρξεν ἄλλοτε ἡ κοιτίς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἄς ἐπανορθώσῃ κὰν τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος τοῦ παρόντος ἡ δραστηριότης, μηδὲ ἀναβάλωμεν καθ' ἐκάστην νὰ ἐπιδείξωμεν σημαίαν Ἑλληνικὴν

ἰσχυράν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀλβανίας καὶ Μακεδονίας, διότι «οἱ καιροὶ οὐ μενετοί». Τότε, ἀλλὰ τότε μόνον, θὰ εὐλογησῇ ἡμᾶς ἐξ οὐρανοῦ ἡ μεγαλόφρων τοῦ Κριάρη ψυχὴ, θὰ καταστῶμεν δὲ ἄξιοι νὰ στήσωμεν εἰς τὸν ἥρωα τῆς Κανδάνου καὶ τῶν Κεραμιῶν τὸν προσήκοντα ἀνδριάντα ἐπιφωνοῦντες· Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀτρομήτου στρατιώτου Κωνσταντίνου Κριάρη.

Α. Ι. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Γυμνασιάρχης.

ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΙΚΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ

Ἐν Περσίᾳ μέχρι τοῦ βασιλέως Δζεμπὶδ δὲν ὑπῆρχε τακτικὸν ἡμερολόγιον, ἡ δὲ ἡμέρα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἐθεωρήθη ἀρχὴ χρονολογίας· δὲν ἔμεινεν ὅμως σταθερά, διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἡγεμόνος τούτου, ἀρχὴ χρονολογίας ἐθεωρήθη πάλιν τὸ ἔτος, ὁ μὴν καὶ ἡ ἡμέρα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἐξηκολούθει μέχρι τοῦ Ἰσδεγέρδου (Γιεζδετζερδ) υἱοῦ τοῦ Σεχριγιάρ, υἱοῦ τοῦ Νουσίρι Ρεβάν, ὅστις ἦν ὁ τρίτος βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Σασανιδῶν καὶ ὁ τελευταῖος τῶν Περσῶν βασιλέων. Ὑπελόγισαν δὲ ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ ἡγεμόνος τούτου ἡμέρα ἀντεστοίχει πρὸς τὴν 22αν ἡμέραν τοῦ μηνὸς ρεδιούλ-έββέλ τοῦ δεκάτου πρώτου ἔτους τῆς Ἑγείρας καὶ ἡ χρονολογία αὕτη διετηρήθη. Ὅτε δὲ ἀνέβη τὸν θρόνον ὁ Σουλτάν Δζελαεδδὶν Μελέκ Σάχ, υἱὸς τοῦ Ἀλπαρσλάν ἐκ τῶν Σελτσουκιδῶν, ἦν ἡ ὀγδόη ἡμέρα τοῦ Ραμαζάν τοῦ 475 ἔτους τῆς ἐγείρας· ὁ δὲ ἥλιος εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ ζώδιον τοῦ Κριοῦ (χεμέλ) κατὰ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ἥτοι τοῦ Νεβρούζ. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, ἤλθον εἰς προσκύνησιν τοῦ βασιλέως διάφοροι λόγιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐγκριτος ἀστρονόμος Ὁμέρ Χιγιάμ. Μεταξὺ ἄλλων, συνέπεσε λόγος καὶ περὶ ἀστρονομίας καὶ περὶ ἀρχαίων χρονολογιῶν. Ὁ Ὁμέρ Χιγιάμ προέτεινεν εἰς τιμὴν τοῦ νέου βασιλέως νὰ θεωρηθῇ πάλιν ὡς ἀρχὴ νέας χρονολογίας ἡ ἡμέρα τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ καί, κανονιζομένη ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων, νὰ χρησιμεύσῃ τοῦ λοιποῦ ὡς σταθερὰ διαρκὲς χρονολογία. Ὁ Δζελαεδδὶν εὐχαριστηθεὶς ἐδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην, καὶ οὕτως ἐσχημάτισεν ἡμερολόγιον, βάσιν ἔχον τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα καὶ τὸ ἔτος τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ Δζελαεδδὶν.

Ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τούτῳ παρεδέχθησαν τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν τῆς χρονολογίας τοῦ Γεζιδιτέρδ, ἀρχὴν δὲ

τοῦ ἔτους ὑπελόγισαν τὸν μῆνα Φερβερδὶν· πρώτην δὲ λαδὴ τούτου ὥρισαν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν κριὸν καὶ ἦν καθιέρωσαν εἰς τὸ νὰ ἐορτάζεται πανηγυρικῶς καθ' ὅλην τὴν Περσίαν. Τὴν χρονολογίαν ταύτην, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Δζελαεδδὶν Δζελαεδδικὴν ἐπικληθεῖσαν διετήρησαν οἱ Πέρσαι ἐπὶ μακρόν· κατόπιν δὲ παρεδέξαντο τὴν χρονολογίαν τῆς Ἑγείρας, διετήρησαν ὅμως καὶ διατηροῦσι τὸ ἔθιμον τοῦ πανηγυρίζειν δημοτελῶς τὴν πρώτην τοῦ Φερβερδὶν, ἥτοι τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας. Τὸ ἔθιμον τοῦτο εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ν ε β ρ ο υ ζ, ὅπερ σημαίνει νέα ἡμέρα. Τὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ πεμπόμενα δῶρα καλοῦσιν ν ε β ρ ο υ ζ ι γ ι ε, ὅπερ εἶναι εἶδος ἐκχυλίσματος ἀρωματώδους.

Ἡ Δζελαεδδικὴ χρονολογία ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς 14 Μαρτίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1079. Τὰ ἔτη τῆς χρονολογίας ταύτης ἦσαν ἡλιακά, συγκείμενα ἐκ 365 ἡμερ. 5 ὥρ. 49', 5", καὶ 27". Εἰς διάστημα 33 ἐτῶν, 26 μὲν ἔτη ἦσαν κοινὰ συγκείμενα ἐκ 365 ἡμερῶν· τουτέστιν ἐπτάκις μὲν ἦσαν τρία κοινὰ καὶ ἐν ἐμβόλιμον, ἔπειτα δὲ τέσσαρα κοινὰ καὶ ἐν ἐμβόλιμον. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ χρονολογία αὕτη μόλις εἰς διάστημα ὑπὲρ τὰ 5400 ἔτη δύναται νὰ ἀπομακρυνθῇ τοῦ τροπικοῦ ἔτους κατὰ μίαν ἡμέραν, ἐνῶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον, τὸ δὴθεν τελειότερον, ἀπομακρύνεται τοῦ χρονικοῦ ἔτους εἰς διάστημα 3700 ἐτῶν.

Τὰ ὀνόματα τῶν Περσικῶν μηνῶν ἐν τῇ χρονολογίᾳ ταύτῃ εἰσι τὰ ἑξῆς:

Φερβερδὶν, ἀρδμπιχίστ, χορδάτ, τίρ, ἀμερδάτ, πεχρί-βέρ, μίχρ, ἀμπάν, ἀδέρ, δέχ, μπαχμάν, ἰσφενδερμένδ.

Τοσαῦτα ἔστωσαν ἀρκετὰ περὶ τῆς Περσικῆς χρονολογίας. Ἐς ἄλλοτε περὶ τῶν ἱερῶν μηνῶν τοῦ Κορανίου.

Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διαικτὴς ἐν τῷ ἐπιτομῇ διαικτῆριον Ἀμμοχώστου.